

A Kerecsendi-erdő természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- Magyarország legnagyobb kiterjedésű és legváltozatosabb élővilágú lösztölgyes maradványának megőrzése, fenntartása, továbbá a területen található cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, löszpusztarétek és sziki erdőpuszta-rétek természetes vagy természetszerű életközösségeinek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása.
- A terület táji és természeti adottságainak megőrzésével, fenntartásával a középhegységi és a síkvidéki területek közötti ökológiai kapcsolatok fenntartásában betöltött összekötő, közvetítő szerepének fenntartása, erősítése.
- A területen előforduló védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű növény- és állatfajok, valamint élőhelyeik megőrzése, fenntartása különös tekintettel az erdők különleges botanikai értékeire és a nem záródott erdőfoltokban, nyiladékok mentén fennmaradt pusztai sztyepp és erdőssztyepp elemekre mint pl. macskahere (*Phlomis tuberosa*), magyar zergevirág (*Doronicum hungaricum*), pázsitos- és tarka nőszirm (*Iris graminea- variegata*), nagyzezerjőfű (*Dictamnus albus*), janka-tarsóka (*Thlapsi jankae*.); gazdag rovarvilágára különös tekintettel a magyar tavaszi fésűsbagolylepke (*Dioszeghyana schmidtii*), kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*), díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) fajokra.
- A terület természeti értékeinek feltárását, fenntartását célzó kutatások természeti feltételeinek biztosítása.
- A terület természeti értékeinek oktatási, környezeti nevelési, ismeretterjesztési célú bemutatása.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A tatárjuharos lösztölgyes maradvány, a cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, a löszpusztarétek és a sziki erdőpuszta-rétek jellemző életközösségeinek fenntartása természetvédelmi célú erdőkezeléssel és lehetőség szerint a hagyományos területhasználat módszereit alkalmazó aktív természetvédelmi kezeléssel.
- A természetes és természetszerű élőhelyek kiterjedésének növelése elsősorban az idegenhonos fajok állományai által elfoglalt területek rovására. A nem őshonos vagy tájidegen, a termőhelynek nem megfelelő fafajokból álló erdőkben fokozatos szerkezetátalakítással az akác, vörös tölgy, hárs és korai juhar állományok cseréje őshonos, a termőhelynek megfelelő állományokra.
- Az élőhelyek természetességi állapotának, mozaikosságának, biológiai sokféleségének fenntartása, növelése aktív természetvédelmi kezeléssel.
- Az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő fajok terjedésének megakadályozása, állományaik eltávolítása a területről.
- A pusztai és erdőssztyepp fajok védelme érdekében a területen található nyiladékok és tisztások esetében a fás növényzet térnyerésének megakadályozása aktív természetvédelmi kezeléssel.
- A terület természetvédelmi kezelését megalapozó, kutatások, vizsgálatok elősegítése, támogatása.
- A terület természeti értékeinek bemutatása elsősorban oktatási, környezeti nevelési, ismeretterjesztési céllal a turisztikai hasznosítás alárendeltsége mellett.

- A természetvédelmi célkitűzések megvalósítását akadályozó, veszélyeztető hasznosítási módok, tevékenységek korlátozása, tiltása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- A tatárjuharos lösztölgyes és a területen található egyéb erdei életközösségek megőrzése érdekében az erdők gazdasági célú hasznosítása helyett természetvédelmi célú erdőkezelést kell folytatni.

3.1.2. Fajok védelme

- Egyes védett és fokozottan védett fajok fészkelésének biztosítása érdekében, mint például a fekete gólya (*Ciconia nigra*), a természetvédelmi hatóság területi és időbeli korlátozásokat rendelhet el.

3.1.3 Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A területen nem helyezhető el olyan építmény, amely veszélyezteti a tájképi egységet.
- Új építmény tervezése és létesítése során gondoskodni kell a harmonikus tájba illesztésről.

3.1.4. Látogatás

- A terület a tanösvény kijelölt útvonala és a 3.1.2. pontban említett esetek kivételével a természetvédelmi kezelésért felelős Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal (a továbbiakban: igazgatóság) előzetesen egyeztetve, szakvezetés igénybe vételével látogatható.
- Gépjárművel való közlekedés csak a meglévő erdei utakon, természetvédelmi kezelési és vadgazdálkodási céllal lehetséges. Amennyiben a területtel szomszédos ingatlanok egyéb úton történő megközelítése nem lehetséges, a szomszédos ingatlanok tulajdonosai, valamint az ott jogszerű tevékenységet folytatók számára biztosítani kell a gépjárművel való áthaladást a terület útjain.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

- A területen csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban lévő kutatás végezhető a természeti értékek károsítása nélkül. A kutatás eredményeit tartalmazó publikációk, kiadványok digitális változatát elérhetővé kell tenni az igazgatóság részére.

3.1.6. Terület és földhasználat

- Technikai sporttevékenység nem végezhető a területen.
- Vadaskert, fácannevelő és -kibocsátó telep létesítése tilos.
- Nem őshonos, vagy tájidegen vadfajok nem telepíthetők a területre.
- Engedélyezett vadászati, vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kihelyezésének tervezett időpontja előtt legalább 5 nappal tájékoztatni szükséges az igazgatóságot.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

- A tanösvény és a természetvédelmi bemutatást, oktatást szolgáló létesítmények üzemeltetését, karbantartását és fejlesztését az igazgatóság látja el.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

- Az igazgatóság gondoskodik a 071/3f hrsz.-ú ingatlan művelési ágának gyep művelési ágra módosításáról, az ingatlanon gyep kialakításáról, majd ezt követően a gyep fenntartásáról.
- A területen működő faiskolában idegenhonos, agresszíven terjeszkedő fafaj termesztése tilos.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

- Gyep fenntartása során tilos a tápanyag-utánpótlás, a felületés és a vegyszerhasználat – az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok elleni vegyszeres védekezés kivételével.
- Gondoskodni kell az agresszíven terjeszkedő cserjefajok, továbbá az idegenhonos vagy tájidegen fafajok gyepen megjelenő egyedeinek eltávolításáról, e fafajok terjedésének megakadályozásáról.
- Lágyszárú idegenhonos fajok agresszív terjeszkedését a mechanikai visszaszorítás eszközeivel kell a honos fajok védelme érdekében megoldani.
- Gyep feltörése tilos.

3.2.3. Erdők kezelése

- Erdő művelési ág megváltoztatása tilos.
- Az őshonos fafajokból álló erdőrészekben a biológiai sokféleség megőrzését, a természetes állapotra jellemző fajösszetétel, tér- és korszerkezet kialakítását vagy fenntartását folyamatos erdőborítás mellett, természetvédelmi erdőkezeléssel kell biztosítani.
- Az idegenhonos fafajú erdőállományokat folyamatos erdőborítás mellett, fokozatosan át kell alakítani a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokból álló elegyes állományokra.
- Az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő fajok eltávolítása, terjedésének megakadályozása, szükség esetén akár vegyszeres beavatkozással is történhet. Az engedélyezett vegyszeres beavatkozásokat fás szárúak esetében (pl. bálványfa, fehér akác, zöld juhar) pontszerűen, tuskókenéssel, törzsfűrővel az élőhely és a többi védett faj teljes kímélete mellett lehet csak végrehajtani.
- Biztosítani kell a fekvő és álló holtfák teljes kíméletét, kivéve vis major esetében, amikor is az elpusztult faanyag 20%-t kell a területen visszahagyni.
- A természetvédelmi erdőkezelés során meg kell őrizni a kis arányban jelen lévő őshonos elegyfa fajok egyedeit, a vadgyümölcs, az odvas, a „böhöncösödő” faegyedeket és az erdőszegélyeket.
- Fahasználatokat és faanyagmozgatást csak a talaj fagyott vagy száraz állapotában lehet végezni.
- Az erdei tisztásokat és a nyiladékokat rendszeres kaszálással és szárazúzással kell fenntartani.